

POSTANOWIENIE

17 maja 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Mariusz Załucki

na posiedzeniu niejawnym 17 maja 2023 r. w Warszawie,
w sprawie z powództwa U. K.

przeciwko R. L.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej U. K.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku

z 12 maja 2022 r., V ACa 738/21,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. przyznaje i poleca wypłacić na rzecz r.pr. T. M. przez Skarb Państwa – Sąd Apelacyjny w Gdańsku kwotę 5 400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu.

UZASADNIENIE

Powódka U. K. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 12 maja 2022 r., wydanego w sprawie przeciwko R. L. o zapłatę.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarżąca sformułowała następujące zagadnienie prawne:

Czy współwłaściciel w przypadku umownego zniesienia współwłasności może następnie domagać się rozliczenia poczynionych nakładów na rzecz wspólną, jeśli umowne zniesienie współwłasności nastąpiło bez określenia zasad rozliczeń współwłaścicieli, a między współwłaścicielami nie doszło do stosownego porozumienia w tym zakresie?

Skarżąca wyjaśniła, że kwestię rozliczeń w przypadku sądowego zniesienia współwłasności reguluje art. 212 § 1 k.c., natomiast art. 618 § 3 k.p.c. jednoznacznie przesądza, że roszczenie o rozliczenie nakładów należy zgłosić w toku postępowania o zniesienie współwłasności pod rygorem utraty tego roszczenia po wydaniu prawomocnego postanowienia o zniesieniu współwłasności.

Sąd Najwyższy wielokrotnie wskazywał już, że powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) powinno spełniać wymagania stawiane zagadnieniu prawnemu przedstawianemu Sądowi Najwyższemu przez sąd drugiej instancji w razie powstania poważnych wątpliwości (art. 390 § 1 k.p.c. – zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2014 r., I UK 361/13, z 14 września 2012 r., I UK 218/12), których nie można rozwiązać za pomocą powszechnie przyjętych reguł wykładni prawa (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 8 maja 2015 r., III CZP 16/15, z 24 października 2012 r., I PK 129/12). Wspomniane wątpliwości muszą znajdować się w związku przyczynowym z rozstrzygnięciem sprawy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 5 listopada 2014 r., III CZP 79/14), który powinien wynikać z uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 22 listopada 2013 r., III CZP 71/13). Istotne zagadnienie prawne należy zatem postawić w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, by

mogło być rozpatrywane w oderwaniu od konkretnego stanu faktycznego, a wątpliwości z nim związane muszą mieć charakter wyłącznie prawny, czyli nie mogą obejmować elementów stanu faktycznego sprawy (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 16 maja 2012 r., III CZP 14/12, z 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14).

Postawione zagadnienie nie zostało sformułowane w oparciu o ustalenia poczynione w sprawie. Zawarta przez strony umowa nie stanowiła bowiem umownego zniesienia współwłasności, lecz była umową nienazwaną, której celem było wzniesienie budynku, który miał potem służyć wspólnemu zamieszkaniu stron. Z tej przyczyny rozstrzygnięcie problemu prawnego, czy art. 618 § 3 k.p.c. powinien znaleźć zastosowanie również do umownego zniesienia współwłasności nie wpłynęłoby w żaden sposób na rozstrzygnięcie niniejszej sprawy. Nie dotyczy ona bowiem umownego zniesienia współwłasności.

Natomiast przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) spełniona jest wówczas, gdy zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni. Przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej. Skarżący powinien uzasadnić tę oczywistość, wskazując jedynie na argumenty mieszczące się w zakresie kognicji Sądu Najwyższego. Nie może więc powoływać się na wadliwość ustaleń faktycznych, ani opierać na innych faktach niż stanowiące podstawę rozstrzygnięcia. (zob. np. postanowienia SN z 11 stycznia 2022 r., II USK 384/21; z 22 grudnia 2021 r., II CSK 390/21; z 31 maja 2021 r., III CSK 152/20; z 13 maja 2021, III USK 103/21 oraz z 9 marca 2021 r., IV CSK 412/20).

W tym kontekście niezrozumiałe jest stwierdzenie skarżącej, że skarga jest oczywiście zasadna ze względu na występowanie w niej istotnego, skomplikowanego problemu prawnego. te same argumenty nie mogą bowiem

dotyczyć zarówno skomplikowanego problemu prawnego, przedstawionego jako zagadnienie prawne, jak i dowodzić oczywistego, widocznego *prima facie* naruszenia przepisu prawa o jednolitej wykładni. Ten sam problem nie może być bowiem jednocześnie tak złożony, że wymaga to interwencji Sądu Najwyższego i tak oczywisty, że z jego rozpoznaniem poradzi sobie sprawnie przeciętny prawnik (por. też postanowienie Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 2008 r., III CSK 64/08).

Zważywszy powyższe Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, o kosztach pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu rozstrzygnął zaś na podstawie § 16 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 8 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu.